Lietas Nr. C29393316
Lietas arhīva Nr. CA-0671-17/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2017.gada 24.aprīlī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis U.Danga,
tiesneši I.Jēkabsone un S.Vamža,
ar tiesas sēdes sekretāri K.Vaļeiku,
izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par ķīlas tiesību atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 3.oktobra spriedumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

Aprakstošā daļa

Prasītāja/pers. A/ 2016.gada 2.februārī cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. B/ par ķīlas tiesību atzīmes dzēšanu. Pamatojoties uz Civillikuma 1309.pantu un 1379.pantu, prasītāja lūgusi dzēst hipotēku uz nekustamo īpašumu /adrese A/, Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījums Nr.21225-4, IV daļas 1.,2.iedaļas ierakstu Nr.1.1 un dzēst hipotēku, kas nostiprināta uz prasītājai piederošajām 3255/50146 domājamām daļām no zemes gabala /adrese/, un piedzīt no atbildētāja tiesāšanās izdevumus.

Prasības pieteikumā norādīts, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu lietā Nr.C28244208 tika apmierināta /pers. C/ prasība pret prasītāju par zaudējumu piedziņu. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2009.gada 16.jūlijā. 2013.gada 19.martā no zvērinātās tiesu izpildītājas Sandras Suveizdas prasītāja saņēmusi vēstuli ar aprēķinu Nr.926-4366-212/13 un informāciju, ka parāda summa Ls 974,19 pārskaitāma piedzinējam /pers. B/. Norādīts, ka 2013.gada 5.martā parāds atbildētājam un tiesāšanas izdevumi ir samaksāti, ko apstiprina zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Suveizdas izziņa. Norādīts, ka 2015.gada oktobrī prasītājai kļuva zināms, ka zemesgrāmatā ierakstīta aizlieguma atzīme uz prasītājai piederošām 3255/50146 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese A/, par labu atbildētājam. Norādīts, ka prasītāja vairākkārt gan telefoniski, gan ar vēstuļu starpniecību, gan personīgi esot lūgusi atbildētāju griezties Rīgas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā un dzēst minēto hipotēku. Bet atbildētājs hipotēku nav dzēsis. Norādīts, ka 2015.gada 8.decembrī prasītāja vērsās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā ar iesniegumu dzēst hipotēku, kas nostiprināta uz nekustāmo īpašumu /adrese A/. No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatas nodaļas 2015.gada 10.decembra atbildes Nr.7-1/8328 redzams, ka 2010.gada 30.jūnijā nodaļā iesniegts nostiprinājuma lūgums jaunas tiesības nostiprināšanai. Lūgums pamatots ar 2010.gada 7.jūnija mantojuma apliecību un 2009.gada 10.jūnija Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas spriedumu. Vienlaicīgi tika norādīts, ka zemesgrāmata var dzēst ierakstu, pamatojoties uz atbildētāja lūgumu. Ņemot vērā, ka prasītājas parādsaistības ir izpildītas un atbildētājs neapstrīd saistības izpildi, bet tomēr labprātīgi nevēlas griezties zemesgrāmatā, prasītāja uzskata, ka vienīgā iespēja dzēst ierakstu zemesgrāmatā ir griezties tiesā. 2016.gada 1.februārī prasītāja vērsās Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas zemesgrāmatas nodaļā, kur saņēma paskaidrojumu, ka hipotēka, kas nostiprināta uz nekustāmo īpašumu /adrese A/, nav dzēsta.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2016.gada 3.oktobra spriedumu /pers. A/ prasība apmierināta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu civillietā Nr.C28244208 apmierināta /pers. C/ prasība pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu. Spriedums stājies likumīgā spēkā 2009.gada 16.jūlijā. No Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/u n /numurs B/ izdrukām pirmās instances tiesa konstatējusi, ka pamatojoties uz minēto spriedumu un 2010.gada 7.jūnija mantojuma apliecību, 2010.gada 6.jūlijā nostiprināta hipotēka uz prasītājai piederošo ½ domājamo daļu no dzīvokļa Nr.4, /adrese/, un uz prasītājai piederošajām 3255/50146 domājamām daļām no zemes gabala. No Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.60 zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Suveizdas 2015.gada 7.decembra izziņas Nr.18843/060/2015-NOS izpildu lietā Nr.04366/060/2012 pirmās instances tiesa konstatējusi, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.augustā izsniegtais izpildu raksts lietā Nr.C290353/09 par parāda piedziņu 1386,15 euro apmērā no prasītājas par labu atbildētājam ir izpildīts. Pēdējais pārskaitījums par labu piedzinējam no tiesu izpildītājas depozīta konta veikts 2013.gada 5.martā.

Atsaucoties uz Civillikuma 1280.pantu un 1286.pantu pirmās instances tiesa atzinusi, ka tā kā prasījums, kura izpildes nodrošināšanai uz prasītājas īpašumu tika nostiprināta hipotēka, ir pilnībā dzēsts, hipotēkas ieraksts zemesgrāmatā ir dzēšams.

Apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu iesniedzis atbildētājs, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa savu spriedumu balstījusi tikai uz vienu saistību, kuras prasības tiesības atbildētājs kā mantinieks ir pārņēmis no savas mirušās mātes par izlietoto privatizācijas sertifikātu vērtības piedziņu un kuras ietvaros tika uzlikta ķīlas tiesība uz nekustamo īpašumu. Taču starp pusēm ir vēl arī citas materiālas saistības, proti, par prasītājas pieļautajiem parādiem par komunālajiem maksājumiem dzīvoklim. Norādīts, ka dzīvokli /adrese A/ atbildētājs pastāvīgi nedzīvo, bet tur dzīvo prasītāja. Uz apelācijas sūdzības iesniegšanas brīdi minētajam dzīvoklim eksistē komunālo maksājumu parāds 845,84 euro apmērā, kurš pamatā radies 2006.gadā. Norādīts, ka parāds bijis jau dzīvokļa privatizācijas brīdī, tāpēc arī privatizējot dzīvokli vienādās daļās ar atbildētāja māti, saistības bija jāuzņemas vienādās daļās. Atbildētāja ieskatā, ķīlas tiesība būtu saglabājama līdz brīdim, kad prasītāja pilnībā norēķināsies ar atbildētāju par komunālo maksājumu parādu.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja-apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis /pers. D/ apelācijas sūdzību uzturēja uz

tajā norādītajiem motīviem un pamatiem, bet prasību neatzina.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja /pers. A/ prasību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem, bet apelācijas sūdzību neatzina.

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi prasītājas tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi dokumentālos pierādījumus, atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota, bet prasība ir pamatota un apmierināma.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas prasībām apelācijas instances tiesa nepārbauda tos pirmās instances tiesas konstatētos faktus, kas nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Kā redzams no lietas materiāliem, apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu ir iesniedzis atbildētājs, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākas instances tiesas sprieduma motivācijai. Šajā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un devusi tiem pareizu juridisku novērtējumu, kā arī objektīvi novērtējusi pierādījumus lietā, tādējādi atzīstams, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams. Tā kā nav pamata pārvērtēt pirmās instances tiesas izdarītos secinājumus, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, papildus pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka tie nav pamatoti šādu apsvērumu dēļ.

Lietā konstatēts, ka ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu civillietā Nr.C29244208 apmierināta /pers. C/ prasība pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu (l.l.33-34). Spriedums stājies likumīgā spēkā 2009.gada 16.jūlijā. Uz minētā sprieduma pamata izsniegts izpildu raksts (l.l.30).

Saskaņā ar Civillikuma 1278.pantu ķīlas tiesība ir tāda tiesība uz svešu lietu (841.p.), uz kuras pamata šī lieta nodrošina kreditoram viņa prasījumu tādā kārtā, ka viņš var no tās dabūt šā prasījuma samaksu. Savukārt šā likuma 1279.pants noteic, ka […] nekustamas lietas ieķīlājumu, nenododot valdījumu, sauc par hipotēku.

Saskaņā ar Zemesgrāmatu likuma 1.pantu zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

No Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/u n /numurs B/ noraksta redzams, ka pamatojoties uz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu civillietā Nr.C29244208 un 2010.gada 7.jūnija mantojuma apliecību (akts par pēdējās gribas rīkojuma akta stāšanos likumīgā spēkā), kas iereģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.3733, 2010.gada 6.jūlijā nostiprināta hipotēka par labu atbildētājam uz prasītājai piederošo ½ domājamo daļu no dzīvokļa Nr.4, /adrese/, un uz 3255/50146 domājamām daļām no zemes gabala /adrese/ (l.l.36, 55-57).

Saskaņā ar Civillikuma 1280.pantu katrā ķīlas tiesībā ir nepieciešams prasījums, par ko ķīla atbild. Savukārt šā likuma 1309.pants noteic, ka ķīlas tiesība izbeidzas pati no sevis, kad dzēš prasījumu, kuram tā nodibināta, vienalga, kādā kārtā tas izdarīts.

Komentējot Civillikuma 1309.pantu, juridiskajā literatūrā norādīts, ka "šis noteikums izriet no tā apstākļa, ka ķīlas tiesība var pastāvēt tikai vienlaikus ar prasījumu (1280.p.). Izbeidzoties prasījumam, ķīlas tiesība izbeidzas neatkarīgi no tā, kāds bijis saistības izbeigšanās pamats: prasījuma dzēšana ar samaksu vai ieskaitu, atcēlējlīgums vai noilgums." (*G. Višņakova, K. Balodis, Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Lietas; Valdījums; Tiesības uz svešu lietu. Rīga: Mans īpašums, 1998, 185.-186.lpp.*). Bez tam juridiskajā literatūrā norādīts, ka ķīlas tiesība kā lietu tiesība ir absolūta un paliek spēkā tik ilgi, kamēr pilnīgi apmierināts kreditors, kuram tādēļ ķīla atbild pēc daļas samaksas arī par vēl nesamaksāto parāda daļu (Civillikuma 1286.pants). Šī norma nosaka ķīlas nedalāmību. Atšķirībā no ķīlas tiesības prasījums ir dalāms un to var nomaksāt pa daļām, taču ķīlas tiesība pilnā apjomā turpina pastāvēt līdz pilnīgai parāda samaksai." (*Turpat - 163.lpp.*).

No Rīgas apgabaltiesas iecirkņa Nr.60 zvērinātas tiesu izpildītājas Sandras Suveizdas 2015.gada 7.decembra izziņas Nr.18843/060/2015-NOS izpildu lietā Nr.04366/060/2012 redzams, ka Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2009.gada 10.augustā izsniegtais izpildu raksts lietā Nr.C290353/09 par parāda piedziņu 1386,15 euro apmērā no prasītājas par labu atbildētājam ir izpildīts. Pēdējais pārskaitījums par labu piedzinējam no tiesu izpildītājas depozīta konta veikts 2013.gada 5.martā (l.l.29).

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas atzītajam, ka tā kā prasījums, kura izpildes nodrošināšanai uz prasītājas īpašumu tika nostiprināta hipotēka, ir pilnībā dzēsts, hipotēkas ieraksts zemesgrāmatā ir dzēšams.

Atbildētājs apelācijas sūdzībā norādījis, ka dzīvoklim /adrese A/ ir komunālo maksājumu parāds 845,84 euro apmērā, tāpēc ķīlas tiesība būtu saglabājama līdz brīdim, kad prasītāja pilnībā norēķināsies ar atbildētāju par komunālo maksājumu parādu.

Izvērtējot apelācijas sūdzības argumentus, Civillietu tiesas kolēģija uzskata par nepieciešamu norādīt, ka Civillikuma 1285.pants noteic, ka ķīlas tiesība nevar pārsniegt to prasījumu, par kuru tā atbild. Pilnīgi nolīdzinot pēdējo, izbeidzas arī pirmā.

Ņemot vērā to, ka prasība par minētā komunālo maksājumu parāda piedziņu pret prasītāju nav celta, secīgi arī zemesgrāmatā nav ierakstīta ķīlas tiesību atzīme par minētās saistības nodrošināšanu, tad saskaņā ar Civillikuma 1280.pantu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs A/un /numurs B/ ierakstītā hipotēka par labu atbildētājam nevar atbildēt par komunālo maksājumu prasījumu.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa visus lietas apstākļus, kā arī pierādījumus lietā ir pareizi novērtējusi un pamatoti taisījusi spriedumu lietā par pieteikuma apmierināšanu, bet apelācijas sūdzībā izteiktie argumenti nevar būt par pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājai piedzenama samaksātā valsts nodeva 71,14 euro un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu 4,70 euro, kopā piedzenot 75,84 euro.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami apelācijas instances tiesā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu 6,47 euro.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 193., 194., 204.[1], 426., 430., 432.pantu, 433.panta pirmo daļu, 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt.

Dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/IV daļas 1.,2.iedaļas 1.1.punktā nostiprināto hipotēku uz /pers. A/, personas kods /personas kods/, piederošo ½ domājamo daļu no dzīvokļa īpašuma /adrese A/ un kopīpašuma domājamās daļas no daudzdzīvokļu mājas, kas nostiprināta par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs B/IV daļas 1-2.iedaļas 1.1.punktā nostiprināto hipotēku uz /pers. A/, personas kods /personas kods/, piederošajām 3255/50146 domājamām daļām no zemes gabala /adrese/, kas nostiprināta par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesas izdevumus 75,84 euro (septiņdesmit pieci euro un astoņdesmit četri centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,47 euro (seši euro un četrdesmit septiņi centi).

Pēc valsts ienākumos piedzenamo tiesas izdevumu samaksas, samaksu apliecinošie dokumenti jāiesniedz Rīgas apgabaltiesā.

Noteikt /pers. B/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2017.gada 25.maijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis (paraksts) U.Danga

Tiesneši (paraksts) I.Jēkabsone

(paraksts) S.Vamža